

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до
Закону України «Про здійснення державних закупівель»
щодо централізованих закупівель
(реєстр. № 3449 від 10 листопада 2015 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 02 лютого 2016 року (протокол № 42) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» щодо централізованих закупівель (реєстр. № 3449 від 10 листопада 2015 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Кошелевою А.В.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою створення умов для ефективнішої реалізації положень Закону України «Про здійснення державних закупівель» (далі – чинний Закон) та оптимізації витрат бюджету.

Для досягнення мети автором пропонується запровадити здійснення централізованих закупівель товарів, робіт і послуг (далі – централізовані закупівлі) централізованими закупівельними організаціями у разі: 1) прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про організацію централізованою закупівельною організацією в інтересах інших замовників процедури закупівлі ідентичних та/або однорідних товарів і послуг, для яких існує постійно діючий ринок; 2) звернення замовника чи декількох замовників до централізованої закупівельної організації та укладення з нею відповідної угоди щодо організації процедур закупівель на визначений ними предмет закупівлі; 3) надання централізованій закупівельній організації статусу одержувача коштів та уповноваження її Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, замовниками бути відповідальною за здійснення закупівель товарів, робіт і послуг в інтересах інших замовників.

Крім того, Законопроектом закріплюється термін «організатор процедур закупівлі», запроваджується ведення електронного каталогу централізованих закупівель, а також передбачається можливість

застосування централізованим закупівельним органом механізму рамоквих угод і електронних аукціонів.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Основному Законі України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), в Україні визнається і діє принцип верховенства права, Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша і друга статті 8), органи державної влади, у тому числі й Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 6, частина друга статті 19, статті 75 і 113).

Варто зауважити, що Законопроект, як вбачається зі змісту пояснювальної записки до нього, розроблений на виконання Директиви 2004/18/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 31 березня 2004 року про координацію процедур з проведення тендерів на укладення контрактів на виконання робіт, постачання товарів і надання послуг. З огляду на це спрямованість Законопроекту узгоджується із частиною першою статті 9 Конституції України, згідно з якою чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Так, ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна зобов'язалась співробітничати з Європейським Союзом у сфері державних закупівель (стаття 148).

Конституційний Суд України на основі аналізу норм частин першої та третьої статті 42 Основного Закону України дійшов висновку, що на державу покладено обов'язок забезпечувати захист змагальності суб'єктів господарювання в отриманні та розподіленні ними прибутку з метою досягнення економічних та соціальних результатів (абзаци перший, другий і третій підпункту 3.2. пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 09 жовтня 2008 року № 22-рп/2008 у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України «Про закупівлю послуг, пов'язаних з формуванням інформаційно-телекомунікаційної системи Державного реєстру виборців»).

Згідно зі статтею 75, пунктом 3 частини першої статті 85, пунктом 8 частини першої статті 92 Конституції України Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів, наділена виключною компетенцією щодо визначення та регулювання правил конкуренції, у тому числі й у сфері державних закупівель. Наведена правова позиція знайшла своє відображення у низці рішень Конституційного Суду України, а саме: у абзаці другому

підпункту 4.1. пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 27 лютого 2001 року № 1-рп/2001 (справа про правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим), абзаці четвертому пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 15 квітня 2004 року № 10-рп/2004 (справа про визначення мінімальної ціни на цукор), підпунктах 3.2. і 3.3. пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 09 жовтня 2008 року № 22-рп/2008).

Запропонований Законопроект підхід щодо складу комітету з конкурсних торгів кореспондує положенням частини другої статті 42, частини другої статті 78 Конституції України, відповідно до змісту яких підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Зокрема, народні депутати України не можуть займатися підприємницькою діяльністю, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті отримання прибутку.

Крім того, запровадження електронного каталогу централізованих закупівель та його оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель забезпечить реалізацію конституційного права особи на інформацію, визначеного частиною другою статті 34 Основного Закону України. Цьому положенню Конституції України відповідають також приписи Цивільного кодексу України, якими встановлено, що фізична особа має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію (абзац перший частини першої статті 302).

Таке конституційне та законодавче регулювання права особи вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію узгоджується із Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, відповідно до пункту 2 статті 19 якого визначено, що кожна людина має право на вільне вираження свого погляду; це право включає свободу шукати, одержувати і поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір.

Однією з гарантій реалізації конституційних прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації є законодавче закріплення права кожного на доступ до інформації, яке згідно зі статтею 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» забезпечується систематичним та оперативним оприлюдненням інформації в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, на інформаційних стендах та будь-яким іншим способом, а також шляхом надання інформації на запити.

Положення абзацу другого пункту 6 розділу I Законопроекту щодо визначення відповідальності за порушення вимог чинного Закону кореспондує змісту статті 68 та пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України, згідно з якими кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України. Так, виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або

дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати види правопорушень та міру відповідальності за них (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини та підпункт 1.1. пункту 1 резолютивної частини Рішення Конституційного Суду України від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001 (справа про відповідальність юридичних осіб).

Відповідно до пунктів 1, 8, 21, 22 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод, правила конкуренції, статус народних депутатів, а також засади цивільно-правової відповідальності, діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» щодо централізованих закупівель (реєстр. № 3449 від 10 листопада 2015 року), поданий народним депутатом України Кошелевою А.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ